

Gürtler

nadácia

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2014

VÝROČNÁ SPRÁVA GÜRTLER NADÁCIE ZA ROK 2014

1. História Gürtler nadácie

Gürtler nadácia so sídlom Havlíčkova 13, 040 01 Košice-Sever, IČO: 355 70 881 bola založená jej zakladateľom JUDr. Vladimírom Gürtlerom, bytom Havlíčkova 13, 040 01 Košice, Nadačnou listinou zo dňa 22.11.2005 a vznikla dňa 12.12.2005 zápisom do registra nadácií, ktorý vedie Ministerstvo vnútra SR, registračné číslo: 203/Na-2002/823.

2. Predmet činnosti Gürtler nadácie

Nadácia sa zaoberá činnosťou v oblasti sociálnej pomoci bez ubytovania (OKEČ 85320), pričom verejnoprospešným účelom nadácie je (v zmysle zmien prijatých rozhodnutím zakladateľa zo dňa 02.12.2008 a v súlade so zmenou rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č.j. 203/Na-2002/823-2 zo dňa 18.08.2009) najmä:

- a) podpora hospicov,
- b) podpora talentovaných študentov,
- c) podpora iniciatív posilňujúcich princípy občianskej slobody a právneho štátu
- d) podpora realizácie a ochrany ľudských práv alebo iných humanitných cieľov
- e) podpora propagácie a ochrany princípov slobody, právneho štátu a voľného trhu
- f) podpora procesu kultivovania politickej kultúry a tvorenia demokratických tradícií na území Slovenskej republiky
- g) podpora miestneho aktivizmu v spoločensko-politickej oblasti najmä v územnej oblasti Košického samosprávneho kraja a prípadne tiež aj v iných územných oblastiach v rámci Slovenskej republiky podľa požiadaviek ich obyvateľov
- h) podpora presadzovania občianskych, komunálnych a samosprávnych iniciatív obyvateľov mesta Košice a prípadne tiež iných miest a obcí v Slovenskej republike podľa požiadaviek ich obyvateľov
- i) posilňovanie účasti občanov a obyvateľov mesta Košice v procese demokratického rozhodovania podporovaním občianskej zodpovednosti a uplatňovaním občianskych práv, princípov a záujmov obyvateľov mesta Košice
- j) podpora zariadení a pracovísk poskytujúcich zdravotnú starostlivosť
- k) podpora iných verejnoprospešných účelov v súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení nesk. zmien a doplnkov (ďalej len „zákon o nadáciách“)

3. Orgány Gürtler nadácie

- a) správna rada - Ing. Róbert Rigo, MUDr. Ľubomír Gürtler a Ing. Jozef Pavlo, PhD.
- b) správca nadácie - JUDr. Vladimír Gürtler
- c) revízor - Ing. Ľubomír Vasilišín

Ing. Róbert Rigo a Ing. Jozef Pavlo, PhD. sú v procese riešenia ukončenia ich pôsobenia v orgánoch nadácie v zmysle zákona a nadačnej listiny.

4. Prehľad činností Gürtler nadácie vykonávaných v hodnotenom období

Gürtler nadácia v roku 2014 v súlade so svojim verejnoprospešným účelom aj vzhľadom na krízovú situáciu v hospodárskom sektore SR vykonávala svoje aktivity len v obmedzenom rozsahu s tým, že sa takmer v celom rozsahu zamerala na pomoc Tomášovi Benedekovi, narodenom 22.3.2002, bytom Adlerova 12, 04022 Košice, ktorý je postihnutý Praderovým Williho syndrómom a veciam s tým súvisiacimi. Čiastka (dar) vo výške 1800,-EUR, bola použitá v roku 2014 v celom rozsahu v zmysle príslušných ustanovení zákonov a nadačnej listiny na ochranu a podpora zdravia, podpora vzdelávania, veda a výskum predovšetkým v súvislosti s Tomášom Benedekom, narodenom 22.3.2002, bytom Adlerova 12, 04022 Košice, ktorý je postihnutý Praderovým Williho syndrómom a riešením tohto syndrómu.

Na pomoc v zmysle vyššie uvedených skutočností postihnutému Tomášovi Benedekovi, narodenom 22.3.2002, bytom Adlerova 12, 04022 Košice, ktorý je postihnutý **Praderovým Williho syndrómom (PWS)** v rozsahu 1 800,-eur.

Čo je PWS

Čo je Praderov – Williho syndróm?

Praderov-Williho syndróm je genetická porucha, ktorej typickým prejavom je znížený svalový tonus, charakteristické črty tváre (úzka tvár, mandľové oči, malé ústa, tenká horná pera), nízka postava, neúplný sexuálny vývoj, rôzny stupeň porúch mentálneho vývoja, problémy so správaním a chronický pocit hladu, ktorý vedie k nadmernému prejedaniu sa už po 2. roku života a život ohrozujúcej obezite.

Ako sa diagnostikuje PWS?

Podozrenie na diagnózu sa najprv stanoví klinicky, často už po narodení, pri prejavoch poruchy satia, hypotónie a poruchách dýchania. Následne sa potvrdí špecializovaným genetickým testom na vzorke krvi, a to metyl-senzitívnou PCR metódou, ktorá zisťuje genetickú abnormalitu v oblasti krátkeho ramienka 15. chromozómu (15 q).

Čo je známe o tejto genetickej abnormalite?

PWS vzniká ako dôsledok nedostatku niektorých génov na jednom z dvoch chromozómov v oblasti 15q11-13 – toho, ktorý za normálnych okolností pochádza od otca. Vo väčšine prípadov sa jedná o deléciu – gény sa „nejako“ stratia z chromozómu (delécia). Inokedy chýba celý chromozóm od otca a namiesto toho sú dva chromozómy 15q od matky (uniparentálna dizómia). Tie otcovské chýbajúce gény, ktoré ľuďom s PWS chýbajú, zohrávajú úlohu pri regulácii hladu. A práve toto sa stalo oblasťou aktívneho výskumu v mnohých laboratóriách po celom svete, pretože ak pochopíme podstatu tejto poruchy, pomôžeme nielen pacientom s PWS, ale aj všetkým inak zdravým ale obéznym ľuďom.

Čo spôsobuje problémy s nadmerným hladom a obezitou v prípade PWS?

Ľudia s PWS majú poruchu v časti hypotalamu, ktorá za normálnych okolností reguluje pocit hladu a sýtosti. Ľudia s touto poruchou nikdy nie sú sýti. Majú neutíchajúce nutkanie jesť a nedokážu sa ho naučiť ovládať. Aby bol problém ešte zložitejší, ľudia s PWS potrebujú pritom podstatne menej jesť, ako ich zdraví vrstovníci, pretože ich telo obsahuje menej svalovej hmoty a preto „spáli“ menej kalórií.

Začína prejedanie už po narodení?

Nie. Práve naopak, novorodenci s PWS z dôvodu zníženého svalového tonusu nedokážu sať materské mlieko a majú často závažné problémy s dýchaním. U mnohých je potrebné aplikovať špeciálne techniky kŕmenia, alebo kŕmenie pomocou sondy aj niekoľko mesiacov po narodení, pokiaľ sa nezlepší funkcia svalov. V priebehu ďalších rokov,

zvyčajne v 2. roku života a predškolskom veku, sa u detí s PWS vytvorí intenzívny záujem o jedlo a dokážu rýchlo priberať, ak sa im neobmedzí príjem potravy a neupraví fyzická aktivita.

Zaberajú u pacientov s PWS lieky na potlačanie chuti do jedla?

Žiaden liek na potlačenie apetítu zatiaľ u ľudí s PWS účinne nezabral. Väčšina z nich potrebuje nízko kalorickú diétu po celý život a je potrebné prispôbiť všetko tomu, aby mali limitovaný prístup k jedlu. Napríklad, veľa rodín musí zamykať kuchyňu, alebo chladničku a skrinky s jedlom. Väčšina dospelých jednotlivcov dokáže lepšie kontrolovať svoju hmotnosť najmä v skupinových domovoch, navrhnutých vyslovene pre ľudí s PWS, kde je možné obmedziť prístup k jedlu bez zasahovania do práv tých, ktorí takéto obmedzovania nepotrebujú.

Aké problémy so správaním majú ľudia s PWS?

Okrem neustálych myšlienok na jedlo majú ľudia s PWS obsesívne- tvrdohlavé správanie, ktoré sa netýka jedla. Sú to napríklad opakujúce sa myšlienky a verbalizácie, zbieranie a hromadenie vecí, škriabanie a poškodzovanie pokožky a silnú potrebu po rutine a stereotypy. Frustrácia a zmeny v pláne dokážu ľahko spustiť emocionálnu nepohodu, ktorej prejavom sú slzy, výbuchy zlosti, až fyzická agresivita. Niekedy pomôžu psychotropiká, avšak dôležitými stratégiami pre minimalizovanie komplikovaného správania u PWS je opatrné plánovanie životného prostredia a neustále aplikovanie pozitívneho manažmentu správania a podpora.

Dokáže diagnóza v rannom štádiu pomôcť?

Včasná diagnóza PWS poskytne rodičom čas získať podrobné informácie o syndróme a pripraviť sa na výzvy, ktoré ich očakávajú a zaviesť určitú rutinu v rodine, ktorá bude zohľadňovať hlavne diétu dieťaťa. Tým, že rodičia budú poznať aj dôvody rôzneho stupňa omeškaného vývoja, pripraví sa ako aj ostatných na to, čo ich čaká. Je potrebné vedieť, že bývajú závažné poruchy spánku, až apnoe (zástava dýchania), aj úmrtia pacientov s PWS sú podstatne častejšie ako u bežnej populácie.

Ako vyzerá budúcnosť ľudí s PWS?

So systematickou pomocou ľudia s PWS dokážu dosiahnuť veľa vecí ako ich „normálni“ vrstovníci – ukončiť školu, byť aktívnym v záujmových oblastiach, stať sa produktívnym pracovníkom pri správnych podmienkach a dokonca sa aj odsťahovať z rodičovského domu a osamostatniť sa. Budú však potrebovať obrovskú podporu svojich rodín, školy, zamestnávateľov a iných, aby dosiahli tieto ciele a úspešne sa vyhlí ťažkej obezite a následne závažným zdravotným rizikám. Aj tí, ktorých IQ je porovnateľné so zdravou populáciou, potrebujú celoživotný dozor a ochranu pred nechráneným množstvom jedla. Hoci v minulosti mnohí ľudia s PWS zomreli v puberte alebo rannej dospelosti, prevencia obezity umožní ľuďom s PWS dožiť sa staroby. Nové lieky, ako sú rekombinantný humánny rastový hormón a psychotropné látky, už dokážu zlepšiť kvalitu života. Prebiehajúci výskum ponúka nádej na nové objavy, ktoré umožnia ľuďom s týmto nezvyčajným syndrómom žiť viac nezávislý a zdravší život.

Aké sú príčiny poruchy rastu a možnosti liečby rastovým hormónom?

Medzi hlavné príčiny poruchy rastu patria:
- znížená tvorba rastového hormónu ako dôsledok zníženej funkcie a zmeny tkaniva hypotalamu
- menší objem hypofýzy – vytvára a uvoľňuje rastový hormón do krvného obehu
- nízka hladina IGF-I

Vek zahájenia liečby RH je individuálny, väčšinou je to však vo chvíli, kedy dochádza k spomaleniu tempa rastu. Rastový hormón sa aplikuje denne pomocou špeciálneho pera.

Jeho dávka je individuálna (záleží na veku, komplikáciách, nedostatku rastového hormónu) a určí ju lekár. Benefity liečby rastovým hormónom:

- výškový prírastok (výraznejší u mladších detí)
- negatívne koreluje s hmotnosťou (čím vyšší nárast v cm do výšky, tým väčší úbytok telesnej hmotnosti)
- zníženie množstva telesného tuku a zvýšenie podielu beztukového tkaniva
- lepšie laboratórne hodnoty: zníženie hladiny cholesterolu a krvných lipidov, zlepšenie fyzickej aktivity, zlepšenie psychomotorického vývoja u detí do 24 mesiacov veku

Prináša liečba RH so sebou aj riziká?

K rizikám patria predovšetkým:

- zhoršenie skoliózy
- centrálna hypoventilácia
- hypertrofia (zväčšenie) lymfatického tkaniva
- porucha tolerancie glukózy – riziko vzniku cukrovky

Je PWS dedičný?

Väčšina prípadov PWS je zapríčinená spontánnou genetickou chybou, ku ktorej dochádza v čase počatia alebo krátko po ňom z neznámych dôvodov. V 2% alebo menej prípadoch sa genetická mutácia, ktorá nepostihne rodiča, prenesie na dieťa a tieto rodiny môžu mať aj viac postihnutých detí. Stav podobný PWS môže vzniknúť aj následkom poškodenia podmozgovej žľazy hypotalamu zranením alebo operáciou.

Aká je pravdepodobnosť výskytu PWS?

Udáva sa, že jedno z 15 000 až 29 000 živo narodených detí má PWS. Hoci sa syndróm považuje za zriedkavé ochorenie, PWS je jednou z najčastejších genetických príčin obezity, ktoré boli identifikované. PWS sa vyskytuje u oboch pohlaví a vo všetkých ľudských rasách.

Zdroj: <http://www.pwsyndrom.sk/co-je-pws/>

5. Ročná účtovná závierka Gürtler nadácie

Ročná účtovná závierka Gürtler nadácie za rok 2014 sa nachádza v prílohe k tejto výročnej správe Gürtler nadácie a je jej súčasťou, tak ako aj zhodnotenie základných údajov zahrnutých v nej.

6. Účtovné zásady Gürtler nadácie

Gürtler nadácia vedie podvojnú účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších zákonov a pri jeho vedení postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

7. Prehľad príjmov (výnosov) Gürtler nadácie podľa zdrojov a ich pôvodu

Gürtler nadácia mala v roku 2014 nasledovné príjmy:

zdroj/pôvod	zahraníče	tuzemsko	Spolu
darovania (bližšie bod 8. Výročnej správy)	0 Eur	2 500 Eur	2 500 Eur
ostatné príjmy	0 Eur	0 Eur	8,40 Eur
Prijatý podiel zaplatenej dane	0 Eur	0 Eur	0 Eur

<i>z príjmu</i>			
<i>výnosové úroky z bežného účtu</i>	<i>0 Eur</i>	8,40 Eur	8,40 Eur
Spolu			2508,40 Eur

8. Prehľad o darcoch Gürtler nadácie

Gürtler nadácia v roku 2014 obdržala dar vo výške 2 500,-EUR od spoločnosti NAVOM Slovakia s.r.o., Žehrianska 2, Bratislava 57, 851 07, IČO: 35 783 265, zapísaná v OR BA I, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 21251/B

9. Prehľad o fyzických osobách a právnických osobách, ktorým Gürtler nadácia poskytla prostriedky

V hodnotenom období kalendárneho roka 2014 vzhľadom na dôvody uvedené vyššie v tejto výročnej správe Gürtler nadácia poskytla prostriedky Tomášovi Benedekovi, narodenom 22.3.2002, bytom Adlerova 12, 04022 Košice, ktorý je postihnutý Praderovým Williho syndrómom a ktoré boli použité na skvalitnenie jeho života, na ochranu a podpora jeho „zdravia“, podporu jeho vzdelávania, veda a výskum PWS.

10. Celkové výdavky (náklady) Gürtler Nadácie

Výdavky (náklady)	Výška
Poskytnuté dary fyzickým a právnickým osobám	1800 Eur
- peňažné dary	1800 Eur
- nepeňažné dary	0 Eur
Správa nadácie	549,51 Eur
- výdavok súvisiaci s prijatým darom	500 Eur
- propagácia verejnoprospešného účelu	0 Eur
prevádzka nadácie- zrazená daň z bank. úrokov	1,51 Eur
- prenájom bezpečnostnej schránky	48 EUR
- odmena za výkon funkcie správcu	0 Eur
- náhrady výdavkov	0 Eur
- mzdové náklady	0 Eur
VÝDAVKY CELKOVO	2 349,51 Eur

11. Zmeny vykonané v nadačnej listine a v zložení orgánov Gürtler nadácie za rok 2014

V priebehu roka 2014 došlo k zmenám v zmysle vyššie uvedených skutočností.

12. Odmena za výkon funkcie správcu Gürtler nadácie

Za uplynulý kalendárny rok 2014 nebola žiadnemu zo správcov poskytnutá akákoľvek peňažná ani nepeňažná odmena za výkon funkcie správcu Gürtler nadácie.

13. Prehľad o činnosti nadačných fondov spolu s prehľadom o prostriedkoch nadačných fondov Gürtler nadácie

Gürtler nadácia v kalendárnom roku 2014 nevytvorila žiadny nadačný fond.

14. Údaje v zmysle ustanovenia § 20 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve

14.1. Vplyv Gürtler nadácie na životné prostredie: Gürtler nadácia nevykonáva žiadne činnosti, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť životné prostredie.

14.2. Vplyv Gürtler nadácie na zamestnanosť: Gürtler nadácia nemá žiadnych zamestnancov.

14.3. **Významné riziká a neistoty, ktorým je Gürtler nadácia vystavená:** Vzhľadom na pretrvávajúcu svetovú finančnú a hospodársku krízu a jej nepriaznivé dopady prejavujúce sa aj v Slovenskej republike Gürtler nadácia nepredpokladá nárast darčovstva, resp. v budúcnosti ani zvýšenie prijatého podielu na dani z príjmov. Zároveň správca nadácie JUDr. Vladimír Gürtler koná tak, aby aktíva nadácie boli chránené, resp. bolo znížené riziko pred ich poškodením (znehodnotením) z titulu (ne)konania bánk a iných inštitúcií. Pohľad z minulých období správcu nadácie JUDr. Vladimíra Gürtlera na stabilitu finančného sektoru sa ukázal ako správny a bol aj fakticky potvrdený reálnymi stavmi, ktoré sa udiali v poslednom období v rámci Európskej únie. U správcu nadácie - JUDr. Vladimíra Gürtlera, ktorý bol aj zakladateľom Gürtler nadácie a vložil vlastné finančné prostriedky do nadačného imania naďalej pretrváva nedôvera v bankový systém a preto koná a bude naďalej konať v najlepšej viere v zachovanie hodnoty aktív Gürtler nadácie.

Stav znehodnotenia gréckych štátnych dlhopisov, potvrdil dlhodobý názor správcu nadácie JUDr. Vladimíra Gürtlera, že žiadne štátne dlhopisy nie sú už „isté“ a aj preto ustanovenie zákona 34/2002 Z.z. o nadáciach, § 30 (3) Peňažné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, môže nadácia použiť len na kúpu

a) štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok, možno považovať za nezmysuplné ustanovenie, resp. obsolentné ustanovenie.

Rovnako po zablokovaní bankových vkladov v ďalšej krajine EU na Cypre ustanovenie zákona 34/2002 Z.z. o nadáciach, § 30 (2) Nadácia je povinná uložiť peňažné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, 4) ktorá má bankové povolenie na území Slovenskej republiky. možno považovať za nezmysuplné ustanovenie, resp. obsolentné ustanovenie.

Aj vzhľadom na skutočnosť, že história sa opakuje viac krát, len v rôznych modifikovaných podobách a s prihliadnutím na stav EU ekonomiky a uvoľnenú menovú politiku ECB nie je možné vylúčiť znehodnotenie finančnej hotovosti v štýle ako je uvedený nižšie, len modernejšími a sofistikovanejšími spôsobmi:

Měnová reforma byla připravena ve spolupráci se Sovětským svazem, nové bankovky byly v předstihu tištěny v Sovětském svazu. V květnu 1953 pronikly informace o přípravě reformy na veřejnost, což vedlo k panice a nákupní horečce. Svým rozhlasovým vystoupením zasáhl prezident Antonín Zápotocký, který 29. května 1953 prohlásil: Naše měna je pevná a měnová reforma nebude, všechno jsou fámy, které šíří třídní nepřátelé. V sobotu 30. května 1953, den po ujištění prezidenta, se občané z rozhlasu od předsedy vlády Viliama Širokého dozvěděli, že měnová reforma uskutečněna bude. Po oznámení bylo každému jasné, že peníze budou znehodnoceny a zbývají dva víkendové dny, kdy lze tyto peníze ještě na něco hodnotného směnít. Vypukla nákupní panika, byla plná kina, hospody i obchody. Každý se snažil koupit cokoli, jakékoli zboží se stalo zprostředkovatelem převodu hodnoty. Od pondělí 1. června 1953 probíhala výměna

hotových peněz. Staré peníze byly měněny za nové ve výměnných střediscích na poštovních úřadech, v pobočkách Státní spořitelny, Místních národních výborech nebo hostincích. Na výměnu, která byla doprovázena nadávkami i pláčem, dohlížely komise jmenované okresními národními výbory. Dokladem potřebným pro výměnu peněz byly kmenové lístky používané při výdeji potravinových lístků a občanské průkazy, do kterých byla výměna zaznamenána. Největší množství peněz v hotovosti bylo přeměněno v poměru 1:50, za každých 100 starých Kčs příjemce dostal 2 nové Kčs. Každý občan, který nespadal do kategorie živnostníka či boháče, měl umožněno směnit 300 Kčs starých za 60 Kčs nových. Hotovost v pokladnách podniků a jiných organizací byly směněny rovněž v poměru 1:50. Peníze uložené na vkladních knížkách byly měněny odstupňovaně. Vklad do 5 tisíc Kčs byl směněn v poměru 1:5, vklad od 5 tisíc do 10 tisíc v poměru 1:6,25 a vklady vyšší než 10 tisíc pak v poměru 1:75. Dluhy u peněžních ústavů byly přepočteny poměrem 1:5.

<http://www.mesec.cz/clanky/proc-je-na-brezich-vypustene-prehrady-tolik-minci/>

a preto sa ustanovenie v zmysle zákona 34/2002 Z.z. o nadáciach, § 30 (3) Peňažné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, môže nadácia použiť len na kúpu

d) nehnuteľností.

javí toto ustanovenie ako jedna z mála zmysluplných alternatív zachovania hodnoty aktív **súkromnej Gürtler nadácie**.

Zároveň boli obmedzené všetky výdaje nadácie, ktoré sú považované za neúčelné a zbytočné na riadny chod nadácie, ktorá je nadáciou súkromnou.

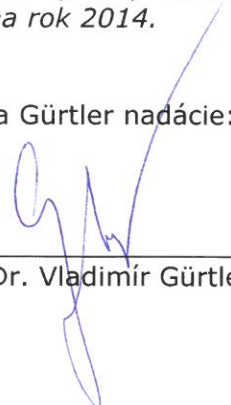
14.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti Gürtler nadácie: Gürtler nadácia sa bude aj v budúcom období naďalej zameriavať na prieskum, propagáciu a rokovania zamerané na podporu darcovstva u právnických aj fyzických osôb a získavanie peňažných prostriedkov na realizáciu svojich verejnoprospešných cieľov v budúcnosti, čo je však mimoriadne komplikované vzhľadom na vývoj legislatívy a podnikateľského prostredia v SR a očakávať výraznú zmenu stavu sa zdá byť nie veľmi realistické.

Prílohy výročnej správy Gürtler nadácie za rok 2014:

Príloha: ročná účtovná závierka Gürtler nadácie za rok 2014 spolu so zhodnotením základných údajov v nej zahrnutých a rozhodnutie správnej rady Gürtler nadácie o rozpočte nákladov na správu Gürtler nadácie na rok 2014.

V Košiciach, dňa 27. mája 2015

Správca Gürtler nadácie:

JUDr. Vladimír Gürtler